

OB JUBILEJU

Zavoda za slepo in slabovidno mladino

S slovesno akademijo in slavnostno sejo sveta zavoda ter otvoritvijo razstave je bil pred dnevi obeležen še en pomemben jubilej – 60 letnica prvega slovenskega Zavoda za slepe. Ta je bil leta 1919 ustanovljen v Ljubljani, med obema vojnama je deloval v Kočevju, v slovensko glavno mesto se je »vrnil« 1944. leta, kjer je s kasnejšo zazidavo šolskega trakta (1965) zaživel v sedanjih prostorih na Langusovi 16.

Dejavnost ljubljanskega Zavoda za slepo in slabovidno mladino – edine tovrstne ustanove v Sloveniji, je v prvi vrsti vzgoja, izobraževanje in usposabljanje ter oskrba slepe, slabovidne in lažje duševno manj razvite slepe mladine.

Tako danes zavod usposablja slepe in slabovidne otroke s področja Slovenije v predšolskem in osnovnošolskem obdobju. V šoli se uporablja učni načrt za osnovne šole, ki je prilagojen za slepe in ima specialne predmete kot npr. orientacija, vaje vida in strojepisje. Pouk se izvaja po specialnih metodah, uporabljajo se tako učbeniki za slepe v Braillovi pisavi, za slabovi-

dne pa učbeniki s povečanim tiskom ter vrsta drugih učil. Zavod ima tudi sodobna avdiovizualna sredstva in tehnične pripomočke za slepe in slabovidne – tako televizijsko povečalo za branje slepih z ostanki vida in optacon – sodoben tehnični pripomoček slepih za branje črnega tiska.

Naj povemo, da je v šolskem letu 1976/77 zavod organiziral vzgojno izobraževalni proces na principu celodnevne osnovne šole torej na področju posebnega šolstva prvi. Uveden je tudi kabinetni pouk ter pouk orientacije in mobilnosti za slepe. V šolskem letu 1978/79 je bilo v zavodu 86 otrok, preko enote za pomoč pa je bilo obravnavanih še nadaljnjih 98 otrok.

Predno spregovorimo nekaj več o slednji enoti, naj zapišemo še besedo dve o interesnih dejavnostih, ki so gojencem zavoda na voljo. Pravzaprav bi težko zapisali le nekaj besed; teh aktivnosti, krožkov in dejavnosti je toliko, da bi nam za ta članek kar zmanjkalo prostora. In kar je pomembnejše, pri vseh teh aktivnostih go-

jenci sodelujejo tudi v širšem prostoru, tekmujejo z vrstniki drugih osnovnih šol, organizirajo prijateljska srečanja, izdajajo svoje glasilo, so redni obiskovalci gledališč pa tudi mnogih spominskih krajev. Najdemo jih tudi med mladimi krvovalci, udeležili so se tekmovanja ob 30-letnici organiziranega usposabljanja mladine za SLO, njihov pionirski odred »Anton Zadel« pa je za svoje uspešno delo prejel tudi republiško priznanje.

In kot smo že omenili, ima zavod orga-

izobraževanje, socialno skrbstvo, otroško varstvo pa so ga posredovali z namenom, da najde mesto v planskih usmeritvah za leto 1980, odnosno za naslednje srednje-ročno obdobje.

Potrditve tega pa bi bilo za gojence zavoda kot tudi za prizadeti kolektiv (mimogrede naj ponovimo, da je letos prejel zavod Žagarjevo nagrado) ob jubileju največje zadoščene in priznanje širše družbenopolitične skupnosti.

J. DOMITROVIČ

25 LET »RAŠICE« – HORJUL

Spodbuda za nadaljnje delo

Prav malokatera delovna organizacija vstopa v drugo četrtino stoletja svojega delovanja s tolikšnim samozaupanjem in delovno zavzetostjo kakor Rašica Horjul. Nedvomno je temu botroval še posebej dinamičen razvoj v zadnjem času, ki je omogočil Rašici kar najvišjo kakovostno raven njenih izdelkov, kot tudi visoka stopnja delovne odgovornosti vseh zaposlenih. Seveda pa njeni začetki pred petindvajsetimi leti še zdaleč niso bili tako spodbudni. Takrat Rašica še ni imela ustreznih strojev in so morale njene delavke na lastnih strojih delati kar doma, pri čemer jim je obrat dobavljale material, pa tudi sicer je bila tedaj njena delovna organiziranost še dokaj pomanjkljiva. Tako je bilo vsaj do leta 1958, ko so delavke dobile družbene stroje in se preselile v novo družbeno poslopje. Polnih šestnajst let so delale v pletilstvu, po letu 1971 pa je obrat prešel na konfekcioniranje. Od leta 1976 je samostojen TOZD delovne organizacije Rašica.

Hkrati z razvojem pa se je večala tudi storilnost obrata. Tako so lani presegli letni plan za 8 odstotkov, letos pa z načrtovanimi

224.620 izdelki prav tako računajo na vsaj stoodstotno realizacijo, saj so v enajstih mesecih izdelali že 212.330 kosov.

Nič manj pozornosti pa ne posvečajo tudi kvaliteti svojih izdelkov, saj grede tudi na tuje tržišče, med drugim zlasti na Poljsko, v Češkoslovaško, Sovjetsko zvezo, Avstrijo in ZR Nemčijo. Ta tržišča pa so spriči rastoče konkurence vse zahtevnejša.

Nekatere težave ostajajo. Kljub prizadevanjem, pa Rašica še vedno ne more povsem brez težav. Te se kažejo predvsem v prostorski stiski, saj so sedanji prostori že tako utesnjeni, da ne zadoščajo več niti za najosnovnejše proizvodne potrebe. Tako delavke tudi malicajo kar med stroji, srečujejo pa se s pomanjkanjem ustreznega materiala. S slednjim do nedavna niso imeli težav, po omejitvi uvoza pa so postali povsem odvisni od domačih dobaviteljev, katerih material pa ni ravno najboljši.

Vendar pa je prispevek Rašice Horjul navzlic temu več kot zadovoljiv. To tembolj, ker ni le sad koordiniranega planiranja z matično Rašico, ampak predvsem sad lastnih prizadevanj. **BRANKO VRHOVEC**

Na proslavi ob srebrnem jubileju Rašice Horjul so med drugim podelili tudi priznanje najzvestejšim delavkam.

nizirano tudi enoto za pomoč slepim in slabovidnim na domu. Ta enota zajema celotno področje Slovenije in preko nje tipopedagog spremlja slepe in slabovidne otroke, ki se šolajo na srednjih šolah. Oskrbuje tudi otroke s potrebnimi vzgojili, učili in učnimi pripomočki ter učiteljem in staršem svetuje ustrezen način dela.

Zavod že vrsto let nadvse uspešno zasleduje najnovejše strokovne izsledke v svetu in jih tudi skrbno razvija. Tako je pouk orientacije v Jugoslaviji uvedel prvi, prvi pa je tudi najbolj sistematično uveljavljal dejavnost na področju samourejanja slepih in slabovidnih učencev (obnašanje v avtobusu, nakup, komuniciranje v javnih prostorih in podobno). Vse to pa prizadeti kolektiv te izobraževalne ustanove spodbuja tudi pri zasnovi zadanih si nalog, med katerimi naj omenimo uporabo opticon, izpopolnitev sistema kolektivne gimnastike pa tudi izdelavo načrta za integrirano usposabljanje slepih in slabovidnih.

Poleg teh obvez, pa si tako kolektiv kot gojenci močno želijo čimprejšnjo izpolnitev tistih nalog, ki so si jih v tem letu še posebej zadali in se nanašajo na ureditev bivalnih objektov in neposredne okolice zavoda.

Najbrže ni potrebno razlagati kaj pomeni oziroma bi pomenila gojencem sodobna telovadnica. Še sedanj je nimajo. Gibalne vaje, igre z žogo, gimnastika – vse to pa je njim, katerih možnosti za gibanje so omejene, še kako potrebno! Zavod je v ta namen prihranil že okrog 350 starih milijonov dinarjev, podpisana je že pogodba, pripravljala dela so v teku. Toda žal bodo sredstva zadoščala le za skelet. Upajo, da jim bo za dograditev priskočila na pomoč družbena skupnost. Pred širšo družbeno skupnost pa so razgrnili načrte za izgradnjo bazena (vsaj 6 x 12 metrov), nujno pa je obnoviti tudi fasadi deškega oziroma dekliškega doma, sanirati kuhinjo, obnoviti streho in električno napeljavo ter seveda urediti rekreacijske površine na zemljišču ob zavodu samem. Program je zbor delavcev že sprejel, republiškim skupnostim za

Predzakonsko svetovanje

Novi zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih omogoča bodočim zakoncem pripravo za skladno skupno življenje. Zato bodo že v decembru pri centrih za socialno delo vseh petih ljubljanskih občin začele delovati zakonske svetovalnice, ki bodo izvajale naloge iz predzakonskega, zakonskega in družinskega svetovanja.

V Ljubljani bomo enotno organizirali predzakonsko svetovanje. Bodoči zakonci se bodo v nekajurnem programu predzakonskega svetovanja seznanili z nekaterimi zanimivimi vprašanji iz medicine, iz rodbinskega prava in iz medsebojnih odnosov.

Predzakonsko svetovanje bodo vodili strokovnjaki. Udeleženci bodo imeli možnost v razgovoru z njimi razjasniti marsikatero pomembno življensko vprašanje.

Predzakonsko svetovanje bo na Magistratu, v predprostoru poročne dvorane. Po končanem predzakonskem svetovanju bo vsak udeleženec dobil potrdilo, ki je potrebno za sklenitev zakonske zveze.

Z organizacijo predzakonskega svetovanja želimo omogočiti posamezniku in bodočemu zakonskemu paru, da se bolje pripravi za skupno življenje.

Bodoči zakonci bodo vse informacije o kraju in času predzakonskega svetovanja dobili pri matičarju ob prijavi poroke.